تازه‌های اقتصاد
یک‌شنبه ۲۸ تیر ۱۴۰۵ شماره ۷۸

جزئیات یک هزار هزار میلیارد تومان پول دولتی در شبکه بانکی

(صفحه ۲)

پای اقتصاد فوتبال در ایران می‌لنگد

(صفحه ۳)

از ثبت‌نام در سامانه سماح تا دریافت ارز از شعب

جزئیات فروش ارز اربعین در بانک‌ها

با آغاز پرداخت ارز اربعین، یکی از مهم‌ترین تغییرات سیاست ارزی امسال، کنار گذاشتن نرخ ترجیحی و جایگزینی نرخ توافقی بود؛ تصمیمی که به گفته مسئولان با هدف جلوگیری از ایجاد رانت و اطمینان از تخصیص ارز به زائران واقعی اتخاذ شده است. بررسی میدانی از شعب بانک‌های عامل نیز نشان می‌دهد پس از نوسان روز نخست، نرخ فروش ارز اصلاح شده و اکنون پایین‌تر از نرخ بازار آزاد قرار دارد؛ ضمن آنکه بانک مرکزی نیز دستور داده است مابه‌التفاوت پرداختی افرادی که در روز نخست ارز را با نرخ بالاتر خریداری کرده‌اند، به آنها بازگردانده شود.

میزان سهمیه

۲۰۰,۰۰۰ دینار عراق
به ازای هر زائر

مدارک مورد نیاز

کارت ملی
گذرنامه معتبر
کد رهگیری ثبت‌نام در سامانه سماح

بانک‌های عامل

ملی، سپه، ملت، شهر، گردشگری، قرض‌الحسنه مهر ایران، پست بانک، گردشگری و رفاه کارگران

شرایط سنی

هر زائر ۵ سال به بالا

مهلت مراجعه

تا ۱۲ مرداد ۱۴۰۵
(یک روز پیش از اربعین)

یادداشت روز

صندوق‌های بازار پول معماری نوین سیاست پولی

مهدی هادیان
معاون پژوهشی پژوهشکده پولی و بانکی

صندوق‌های بازار پول (Money Market Funds - MMFs) با صندوق‌های سرمایه‌گذاری با درآمد ثابت (Fixed Income Funds) که امروز در بازار سرمایه ایران فعالیت می‌کنند، یکسان نیستند؛ هرچند از نظر سطح ریسک و نوع سرمایه‌گذاری شباهت‌هایی میان آنها وجود دارد. صندوق‌های درآمد ثابت معمولاً در ترکیبی از اوراق بدهی دولت، اوراق شرکتی، سپرده‌های بانکی و سایر ابزارهای با درآمد ثابت سرمایه‌گذاری می‌کنند و بسته به مقررات، ممکن است بخشی از پرتفوی خود را نیز به سهام اختصاص دهند. اما صندوق‌های بازار پول در ادبیات مالی دنیا صندوق‌هایی هستند که تقریباً تمام دارایی خود را به ابزارهای کوتاه‌مدت، بسیار نقدشونده و کم‌ریسک بازار پول، مانند اسناد خزانه، اوراق کوتاه‌مدت دولت، قراردادهای بازخرید (Repo)، گواهی سپرده بانکی، پذیرش‌های بانکی و اوراق تجاری اختصاص می‌دهند. به همین دلیل، این صندوق‌ها بیش از آنکه یک ابزار سرمایه‌گذاری صرف باشند، بخشی از زیرساخت بازار پول و اجرای سیاست پولی محسوب می‌شوند. گزارش پژوهشکده پولی و بانکی نیز بر همین کارکرد تأکید دارد و ایجاد این صندوق‌ها را یکی از الزامات توسعه بازار پول و ارتقای اثربخشی سیاست پولی می‌داند.

ادامه مطلب را در لینک بخوانید

سهم بخش کشاورزی از تسهیلات شبکه بانکی حداقل ۱۰.۸ درصد تعیین شد

سهمیه ارزی بازرگانی تابستان ۱۴۰۵ در سامانه جامع تجارت بازگشایی شد

۸۴ درصد وام‌های بانکی به خانوارها رسید

صد و پنجاه و یکمین حراج شمش طلا ۳۰ تیرماه برگزار می‌شود

نوسانات اخیر نرخ ارز متاثر از اخبار جنگ است

احمد بیگدلی، نماینده مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با خبرنگار ایبنا با اشاره به نوسانات اخیر بازار ارز اظهار کرد: افزایش قیمت ارز در روزهای اخیر بی‌تأثیر از شرایط بین‌المللی، تحولات منطقه‌ای و اخبار مربوط به جنگ نیست و این عوامل

به‌طور طبیعی فضای روانی بازار را تحت تأثیر قرار می‌دهد که موجب افزایش تقاضا و فشار بر نرخ ارز می‌شود.

وی افزود: تجربه نشان داده که در دوره‌های بروز تنش‌های سیاسی و امنیتی، بازار ارز بیش از هر چیز تحت تأثیر هیجانات و انتظارات قرار می‌گیرد؛ از این رو با کاهش تنش‌ها و فروکش کردن اخبار منفی، بخشی از این نوسانات نیز تعدیل می‌شود و بازار به سمت آرامش حرکت می کند.

> **" هرچه ارز حاصل از صادرات سریع‌تر و منظم‌تر وارد چرخه اقتصادی کشور شود، امکان مدیریت بازار برای بانک مرکزی نیز افزایش می‌یابد "**

بیگدلی با تأکید بر نقش سیاست‌گذار پولی در مدیریت بازار ارز و کنترل هوشمندانه بانک مرکزی در شرایط حساس کنونی گفت: در کنار کاهش فضای روانی ناشی از جنگ، عملکرد بانک مرکزی نیز اهمیت زیادی دارد؛ به نحوی که با افزایش عرضه ارز، مدیریت مناسب بازار و مداخلات به‌موقع، تعادل میان عرضه و تقاضا را حفظ می‌کند که زمینه جلوگیری از جهش قیمت ارز و نوسانات شدید هم فراهم خواهد شد. عضو کمیسیون اجتماعی مجلس با اشاره به عوامل داخلی اثرگذار بر بازار ارز تصریح کرد: یکی از مهم‌ترین موضوعاتی که باید مورد توجه قرار گیرد، بازگشت به‌موقع ارز حاصل از صادرات به چرخه اقتصادی کشور است. هرگونه تأخیر در بازگشت این منابع، عرضه ارز در بازار را تحت تأثیر قرار داده و می‌تواند به افزایش نوسانات دامن بزند.

وی ادامه داد: هرچه ارز حاصل از صادرات سریع‌تر و منظم‌تر وارد چرخه اقتصادی کشور شود، امکان مدیریت بازار برای بانک مرکزی نیز افزایش می‌یابد و تعادل میان عرضه و تقاضا با سهولت بیشتری برقرار خواهد شد.

جزئیات یک هزار هزار میلیارد تومان پول دولتی در شبکه بانکی

سپرده‌های دولت در شبکه بانکی موضوعی بحث برانگیز در سال‌های گذشته بوده است. در برنامه چهارم پیش بینی شده بود که خزانه داری کل با بانک‌های دولتی و خصوصی به طور مستقیم برای افتتاح حساب واحدهای دولتی، قرارداد ببندد. اما این اتفاق پیامدهای نامطلوبی در اقتصاد داشت. اینکه بانک مرکزی و خزانه داری کل، در زمان‌های مورد نیاز از موجودی حساب‌ها اطلاع دقیق نداشتند. یا افزایش زمان رسوب مبالغ نزد بانک‌ها از کنترل خارج می‌شد یا امکان نظارت موثر و در لحظه برگردش حساب‌ها وجود نداشت.

بر این اساس طبق قوانین جدیدی که از سوی شورای پول و اعتبار تصویب شد، برنامه ریزی برای انتقال حساب‌های دولتی به بانک مرکزی آغاز شد.

آمارها نشان می‌دهد سپرده‌های بخش دولتی که در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ با نسبت دو سوم به یک سوم در بانک مرکزی و سایر بانک‌ها، وجود داشت؛ در سال‌های اخیر به سمت بانک مرکزی چرخیده و سپرده‌ها نزد بانک مرکزی تجمیع شده است.

بر اساس آخرین آمار اعلامی بانک مرکزی، در آذر ماه ۱۴۰۴ بیش از یک هزار و ۱۹ هزار میلیارد تومان از سپرده‌های بخش دولتی نزد بانک مرکزی بوده و فقط ۱۲۰ هزار میلیارد تومان از مجموع سپرده‌های این بخش در سایر بانک‌ها مانده است. به عبارتی بیش از ۸۹ درصد از سپرده‌های دولتی نزد بانک مرکزی تجمیع شده است.

در سال ۱۳۹۰ سپرده‌های بیشتری از سوی دستگاه‌های اجرایی در بانک‌های خصوصی و دولتی کشور نگه داشته می‌شد به طوری که آمارها نشان می‌دهد در این سال ۲۷ درصد از سپرده‌های دولتی که آن زمان بالغ بر ۱۰ هزار میلیارد تومان بوده در بانک‌های کشور حساب داشتند. این نسبت حتی تا سال ۱۳۹۵ بیشتر هم شده بود و به بیش از ۳۹ درصد رسیده بود. یعنی در سال ۱۳۹۵، ۳۹.۲ درصد از سپرده‌های دولتی در بانک‌های دولتی و خصوصی بوده است. اما به مرور در سال‌های اخیر از سهم بانک‌های دولتی و خصوصی کاسته شده و سپرده‌ها به بانک مرکزی نقل مکان کردند. در سال ۱۴۰۳ یک هزار و ۱۲۱ هزار میلیارد تومان سپرده بخش دولتی برآورد شده که یک هزار و ۳۴ هزار میلیارد تومان از آن در بانک مرکزی سپرده شده که بیش از ۹۰ درصد از کل سپرده‌های بخش دولتی در این سال بوده است.

پربازده‌ترین نمادهای پالایشی

صنعت پالایشی به مجموعه شرکت‌هایی گفته می‌شود که نفت خام یا میعانات گازی را پالایش کرده و آنها را به فرآورده‌های نفتی با ارزش افزوده بالاتر تبدیل می‌کنند. این صنعت یکی از مهم‌ترین بخش‌های زنجیره ارزش نفت و گاز و از صنایع راهبردی بازار سرمایه و اقتصاد کشور به شمار می‌رود.

پالایشگاه‌ها با دریافت نفت خام و استفاده از فرآیندهای مختلف پالایشی، محصولاتی مانند بنزین، گازوئیل (نفت‌گاز)، سوخت هواپیما (ATK)، نفت سفید، نفت کوره (مازوت)، گاز مایع (LPG)، قیر، انواع حلال‌ها و خوراک مورد نیاز صنایع پتروشیمی را تولید می‌کنند؛ محصولاتی که علاوه بر تأمین نیاز داخلی، نقش مهمی در صادرات غیرنفتی و ارزآوری کشور دارند.

در بازار سرمایه، گروه پالایشی شامل شرکت‌های پالایش نفتی است که سهام آنها در بورس تهران معامله می‌شود. مهم‌ترین نمادهای این گروه عبارت‌اند از پالایش نفت اصفهان (شپنا)، پالایش نفت بندرعباس (شبندر)، پالایش نفت تهران (شتران)، پالایش نفت تبریز (شبریز)، پالایش نفت لاوان (شاوان) و پالایش نفت شیراز (شراز).

عملکرد شرکت‌های این صنعت تحت تأثیر متغیرهایی مانند قیمت جهانی نفت خام، قیمت فرآورده‌های نفتی در بازارهای جهانی، کرک اسپرد (حاشیه سود پالایشی)، نرخ ارز، سیاست‌های قیمت‌گذاری و شرایط صادرات قرار دارد. از سوی دیگر، به دلیل ارزش بازار بالای این شرکت‌ها، گروه پالایشی از صنایع اثرگذار بر شاخص کل بورس محسوب می‌شود.

در حال حاضر، ۶ شرکت پالایشی در بازار سرمایه ایران فعالیت دارند که از طریق ۶ نماد بورسی به پالایش نفت خام می‌پردازند. در این گزارش اما، عملکرد ۵ نماد از این گروه مورد بررسی قرار گرفته است و نماد غایب در این فهرست، به دلیل نداشتن گزارش بررسی نشد. فهرست این شرکت‌ها در جدول زیر ارائه شده است.

نماد «شبریز» در خرداد سال جاری نسبت به ماه گذشته رشد ۹ درصدی درآمد داشته و در صدر فهرست ایستاده است. در طرف مقابل، نماد «شراز» قرار دارد که درآمد خرداد سال جاری نسبت به ماه گذشته ۴ درصد کاهش یافته است. در خرداد سال جاری نسبت به خرداد سال گذشته نماد «شپنا» توانسته است در بین هم گروه‌های خود بیشترین درآمد را کسب کند که به ۱۹۰ درصد رسیده است.

در طرف مقابل نماد «شبندر» کمترین درآمد را در خرداد سال جاری نسبت به خرداد سال گذشته کسب کرده و به ۹۷ درصد رسیده است.

ردیف	سهم	رشد درآمد نسبت به ماه قبل	رشد درآمد نسبت به ماه مشابه سال قبل
۱	شبریز	۹٪	۱۰۷٪
۲	شتران	۸٪	۷۶٪
۳	شپنا	۷٪	۱۹۰٪
۴	شبندر	۲٪	۹۷٪
۵	شراز	-۴٪	۱۳۳٪

درآمد ۱۲ میلیارد یورویی ۲۰ باشگاه پردرآمد جهان

پای اقتصاد فوتبال در ایران می‌لنگد

فوتبال در جهان امروز تنها یک رقابت ورزشی نیست؛ صنعتی چند میلیارد دلاری است که از هواداران، ورزشگاه، رسانه و برند ثروت می‌سازد. اما در ایران، بسیاری از باشگاه‌ها هنوز بیش از آنکه درآمدزا باشند، مصرف‌کننده منابع مالی هستند. به گزارش خبرنگار ایبنا، فوتبال سال‌هاست از مرز یک رقابت ورزشی عبور کرده و به یکی از بزرگ‌ترین صنایع سرگرمی جهان تبدیل شده است؛ صنعتی که باشگاه‌های بزرگ آن دیگر صرفا برای کسب جام رقابت نمی‌کنند، بلکه مانند یک بنگاه اقتصادی به دنبال افزایش درآمد، توسعه برند و خلق ارزش هستند.

در فوتبال مدرن، پیراهن یک بازیکن، صندلی یک ورزشگاه، قرارداد یک اسپانسر، محتوای دیجیتال و حتی ارتباط با هواداران، همگی به دارایی‌های اقتصادی تبدیل شده‌اند. باشگاه‌هایی که زمانی تنها از فروش بلیت و درآمد مسابقات تامین مالی می‌شدند، امروز شبکه‌ای گسترده از منابع درآمدی ایجاد کرده‌اند که ارزش آنها را به سطح شرکت‌های بزرگ تجاری رسانده است.

آخرین گزارش Deloitte Football Money League نشان می‌دهد ۲۰ باشگاه پردرآمد فوتبال جهان در فصل ۲۰۲۴-۲۰۲۵ برای نخستین بار مجموعاً بیش از ۱۲ میلیارد یورو درآمد داشته‌اند؛ رقمی که نسبت به فصل قبل ۱۱ درصد افزایش داشته است. در این میان، درآمد تجاری باشگاه‌ها شامل اسپانسرینگ، فروش محصولات و فعالیت‌های برندینگ با عبور از ۵.۳ میلیارد یورو، بزرگ‌ترین منبع درآمد این باشگاه‌ها بوده است.

رئال مادرید نمونه‌ای از تحول اقتصادی فوتبال است. این باشگاه که برای دومین سال متوالی تنها باشگاه جهان با درآمد بیش از یک میلیارد یورو محسوب می‌شود، در فصل ۲۰۲۴-۲۰۲۵ حدود ۱.۱۶ میلیارد یورو درآمد ثبت کرده است. نکته قابل توجه اینکه نزدیک به ۵۹۴ میلیون یورو از این درآمد از بخش تجاری شامل اسپانسرینگ و فروش محصولات به دست آمده است؛ یعنی درآمدی که مستقیماً از فروش عملکرد ورزشی در زمین مسابقه حاصل نمی‌شود، بلکه نتیجه قدرت برند جهانی باشگاه است.

بانک مرکزی اروپا فعلاً نرخ بهره را افزایش نمی‌دهد

به نقل از بلومبرگ، پیش‌بینی می‌شود بانک مرکزی اروپا برای دومین بار تصمیم به تعویق افزایش نرخ بهره بگیرد و این گزینه را برای نشست سپتامبر باز نگه دارد.

انتظار می‌رود بانک مرکزی اروپا در نشست هفته آینده نیز افزایش نرخ بهره را به تعویق بیندازد و تصمیم‌گیری درباره آن را به نشست سپتامبر موکول کند.

پس از افزایش هزینه‌های استقراض در ماه ژوئن به دنبال جهش قیمت انرژی، مقام‌های پولی اروپا در ابتدا امیدوار بودند مذاکرات صلح میان واشنگتن و تهران آثار تورمی درگیری‌ها بر منطقه یورو را محدود کند.

اما ازسرگیری درگیری‌ها و ابهام درباره تردد

کشتی‌ها از تنگه هرمز، به گفته «یانیس استورناراس» رئیس بانک مرکزی یونان، شرایط را دوباره به نقطه آغاز بازگردانده است.

بعید است داده‌های منتشرشده از زمان نشست ژوئن، سیاست‌گذاران بانک مرکزی اروپا را به اقدام فوری در نشست روز پنجشنبه وادار کند. قیمت نفت و گاز همچنان نزدیک به سناریوی پایه مورد انتظار سیاست‌گذاران است و تورم نیز بیش از پیش‌بینی‌ها کاهش یافته است. همچنین انتظار نمی‌رود نتایج نظرسنجی وام‌دهی بانک‌ها که روز سه‌شنبه منتشر می‌شود، تغییری اساسی در این چشم‌انداز ایجاد کند.

این شرایط به مقام‌های پولی فرصت می‌دهد تا طی تابستان تحولات را ارزیابی کنند. کریستین لاگارد احتمالاً به حجم بالای داده‌هایی که تا نشست سپتامبر منتشر خواهد شد اشاره می‌کند؛ از جمله دو گزارش دیگر از تورم، آمار رشد اقتصادی سه‌ماهه دوم و چندین شاخص فعالیت کسب‌وکار.

پایان عصر پترودلار؟

نظم مالی جهان طی دهه‌های گذشته بر پایه یک واقعیت شکل گرفته بود؛ نفت عمدتاً با دلار معامله می‌شد و همین موضوع جایگاه دلار را به عنوان ارز مسلط تجارت جهانی تثبیت می‌کرد. کشورهای صادرکننده نفت در خلیج فارس نیز بخش بزرگی از درآمدهای خود را به دارایی‌های دلاری تبدیل کردند و به یکی از مهم‌ترین بازیگران بازارهای مالی آمریکا بدل شدند. اما در سال‌های اخیر، این الگو به تدریج در حال تغییر است و دولت‌های منطقه به دنبال کاهش وابستگی خود به دلار و ایجاد مسیرهای تازه برای مبادلات مالی هستند.

مرز رقابت چین و آمریکا باریک‌تر می‌شود

رقابت چین و آمریکا در هوش مصنوعی وارد مرحله‌ای شده که دیگر نمی‌توان آن را صرفاً با تعداد مدل‌ها یا اندازه سرمایه‌گذاری سنجید.

یاهوفایننس در گزارش خود به این نکته اشاره می‌کند که اکنون مسئله اصلی این است که فاصله دو کشور در «کیفیت مدل»، «هزینه توسعه و استقرار» و «سرعت تبدیل فناوری به مزیت اقتصادی و ژئوپلیتیکی» به‌طور محسوس کمتر شده است.

تازه‌ترین داده‌های Stanford HAI و نسخه کامل گزارش AI Index نشان می‌دهد آمریکا همچنان جایگاه نخست را حفظ کرده، اما مدل‌های چینی در مهم‌ترین سنجه‌های فنی با شتابی بالا به مرز برابری نزدیک شده‌اند.

اهرم جدید فشار واشنگتن بر مکزیک

مکزیک در حالی برای حفظ امتیازهای تجاری خود در برابر واشنگتن چانه‌زنی می‌کند که حضور پررنگ‌تر کامیون‌ها و خودروهای تجاری چینی در بازار این کشور، به دغدغه‌ای تازه برای ایالات متحده بدل شده است.

آنگونه که بلومبرگ استدلال می‌کند مسئله فقط واردات یک کالای صنعتی نیست؛ بلکه واشنگتن می‌ترسد که مکزیک به مسیر غیرمستقیم ورود تولیدات چینی به بازار آمریکا تبدیل شود. همین نگرانی، در کنار فشارهای تعرفه‌ای و بازبینی‌های آتی توافق بین ایالات متحده آمریکا، مکزیک و کانادا (USMCA)، مکزیک را در موقعیتی دوگانه قرار داده است: از یک‌سو به سرمایه و کالاهای ارزان‌تر نیاز دارد، و از سوی دیگر باید اعتماد شریک اصلی تجاری خود، یعنی آمریکا، را حفظ کند.

ویدیو

